

Vet du vilka rättigheter du har?

För dig som bor i hem för vård eller boende (HVB) eller familjehem

Bra att veta om dina rättigheter

Alla människor har lika värde. Du och alla andra barn och unga har rätt att växa upp i en trygg miljö.

Du har rätt att:

- Veta varför du bor i ett HVB eller familjehem.
- Vara med när man planerar saker som gäller dig, till exempel hur länge det är tänkt att du ska bo kvar och vart du ska flytta sen.
- Veta vem som är din socialsekreterare och hur du kan kontakta henne eller honom.
- Socialsekreteraren ansvarar för att hålla kontakt med dig, besöka dig och följa upp hur det går för dig.
- Prata ensam med din socialsekreterare.
- Säga vad du tycker och bli lyssnad på.
- Inte utsättas för bestraffning.
- Få veta vad som skrivs om dig. Du har rätt att fråga flera gånger om det är något du inte förstår eller vill veta mer om.
- Om du tycker att något är fel har du rätt att få din åsikt inskriven i din journal.

Om du är över 15 år har du rätt att:

- Ansöka hos socialtjänsten om det du tycker att du behöver.
- Överklaga beslut som socialtjänsten fattar om dig.
- Säga ja eller nej till det som socialtjänsten föreslår. För att socialtjänsten till exempel ska kunna besluta om en placering av dig i ett HVB eller familjehem så behöver de få ett OK från dig. Men det gäller inte på samma sätt om det är beslutat om LVU-vård för dig.

Skola eller annan sysselsättning

Du har rätt att:

- Få det stöd du behöver i skolarbetet.
- Få hjälp till utbildning eller annan sysselsättning.

Boende

Du har rätt att:

- Bo i en trygg och säker miljö.
- Veta vilka regler och rutiner som finns där du bor.
- Bli respekterad för den du är.
- Få prata med personal eller familjehemsförälder när du behöver.
- Ha dina personliga saker i fred.

*”Man vet inte
vart man ska
vända sig”*

Hälsa och mat

Du har rätt att:

- Få den hälso- och sjukvård samt tandvård som du behöver.
- Få mat som är näringsriktig och som passar dig om du till exempel är vegetarian, eller om du av andra skäl inte äter viss mat.

Kontakt med föräldrar och kompisar

Du har rätt att:

- Oftast ha kontakt med föräldrar, syskon eller andra personer som du tycker är viktiga. I första hand är det din önskan som man ska ta hänsyn till. Även om det inte alltid kan bli som du vill. Din socialsekreterare kan berätta mer om vad som gäller.
- Om det är beslutat om LVU-vård för dig kan socialtjänsten bestämma hur kontakten med exempelvis dina föräldrar ska se ut. Har du fyllt 15 år kan du överklaga ett sådant beslut till domstol.

Vem pratar jag med när något känns fel eller fungerar dåligt?

- I första hand bör du prata med ditt familjehem, personal på HVB-hemmet, eller någon annan vuxen som du har förtroende för.
- Om du har synpunkter på hur du har det, vad som planeras för dig eller om du inte är nöjd med hur du får träffa dina föräldrar eller andra, bör du prata med din socialsekreterare.
- Om du inte får tag i din socialsekreterare eller tycker att hen inte bryr sig om vad du säger, kan du vända dig till socialsekreterarens chef.

Kontakta IVO

- Kontakta IVO om du vill fråga om dina rättigheter eller berätta om det som inte fungerar bra i socialtjänsten eller hälso- och sjukvården.
- IVO har ett särskilt telefonnummer, mejladress och chatt som är till för barn och unga, IVO:s Barn- och ungdomslinje. Mer om IVO:s Barn- och ungdomslinje finns på baksidan av den här broschyren.
- Du kan vara anonym när du kontaktar IVO. Men om du till exempel vill att IVO ska utreda eller undersöka frågan vidare måste vi oftast få veta lite mer. Till exempel vilket HVB-hem eller familjehem det gäller.

IVO har så kallad tillsyn över socialtjänsten, vilket innebär att:

- IVO ska kontrollera att socialtjänsten ser till så att barn och ungdomar får en vård som är bra och av god kvalitet.
- IVO ska kontrollera att socialtjänsten sköter ditt ärende enligt de lagar och bestämmelser som finns.
- Du har rätt att prata med IVO utan att fråga någon om lov.
- IVO har ett särskilt ansvar att göra tillsynsbesök på HVB-hem varje år.

”Det är viktigt att myndigheterna frågar oss, det är vi som vet hur det är”

Min socialsekreterare:

.....

Annan kontaktperson:

.....

Kontakta Barn- och ungdomslinjen när du vill:

- ③ Fråga om dina rättigheter
- ③ Berätta om det som inte fungerar bra i socialtjänsten eller i hälso- och sjukvården

Telefonnummer: 020-120 06 06 (vardagar 9–17)

Hemsida: www.ivo.se/barnochunga